BENDROJO TEISMO (dešimtoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. balandžio 14 d.*

„Sanglaudos fondas ir ERPF – Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalis – Padidintos bendro finansavimo normos, priimtos po galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo, tačiau prieš sąskaitų pripažinimą, taikymas laiko atžvilgiu – Teisėti lūkesčiai – Pareiga motyvuoti – Gero administravimo principas“

Byloje T-543/19

Rumunija, atstovaujama E. Gane, A. Rotăreanu ir M. Chicu,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą A. Armenia, S. Pardo Quintillán ir L. Mantl,

atsakovę,

dėl SESV 263 straipsniu grindžiamo prašymo iš dalies panaikinti 2019 m. gegužės 23 d. Komisijos sprendimą C(2019) 4027 *final*, kiek jis susijęs su sąskaitų pripažinimu ir iš Sanglaudos fondo ir Europos regioninės plėtros fondo (toliau – ERPF) už 2017–2018 ataskaitinius metus veiksmų programai CCI 2014RO16M1OP001 „Didelė infrastruktūra“ mokėtinos sumos apskaičiavimu ir kiek juo pirmajai ir antrajai prioritetinėms veiksmų programos kryptims buvo pritaikyta 75 %, o ne 85 % bendro finansavimo norma,

BENDRASIS TEISMAS (dešimtoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. van der Woude, teisėjai A. Kornezov (pranešėjas), E. Buttigieg, K. Kowalik-Bańczyk ir G. Hesse,

posėdžio sekretorius P. Cullen, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2020 m. rugsėjo 18 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: rumunų.

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

1 Europos Komisija 2015 m. liepos 9 d. Įgyvendinimo sprendimu C(2015) 4823 *final* (toliau – 2015 m. įgyvendinimo sprendimas), priimtu remiantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013, p. 320), su vėlesniais pakeitimais 29 straipsnio 4 dalimi ir 96 straipsnio 10 dalimi, patvirtino tam tikrus veiksmų programos CCI 2014RO16M1OP001 „Didelė infrastruktūra“ elementus, atsižvelgdama į Europos regioninės plėtros fondo (toliau – ERPF) ir Sanglaudos fondo teikiamą paramą pagal investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimo Rumunijoje tikslą laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. (toliau – veiksmų programa).

2 Veiksmų programa apėmė aštuonias prioritetines kryptis; pirmoji buvo susijusi su judumo tobulinimu vystant transeuropinį transporto tinklą (RTE-T) ir metro, ją buvo numatyta finansuoti Sanglaudos fondo lėšomis, o antroji – su daugiamodalinio, kokybiško, tvaraus ir veiksmingo transporto sistemos plėtra, ją buvo numatyta finansuoti ERPF lėšomis. 2015 m. įgyvendinimo sprendimo 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse, siejamose su to paties sprendimo I ir II priedais, buvo nustatyta didžiausia galima Sanglaudos fondo ir ERPF paramos suma per visą veiksmų programoje nurodytą laikotarpį. Minėto sprendimo 4 straipsnio 3 dalyje, siejamoje su jo II priedu, buvo nustatyta 75 % abiejų prioritetinių krypčių bendro finansavimo norma ir įtvirtinta, kad ši norma taikoma tinkamoms finansuoti viešosioms išlaidoms.

3 2018 m. liepos 6 d. Rumunijos valdžios institucijos, remdamosi Reglamento Nr. 1303/2013 135 straipsnio 2 dalimi, pateikė Komisijai galutinę tarpinio mokėjimo paraišką pagal veiksmų programą už 2017–2018 ataskaitinius metus.

4 2018 m. spalio 9 d. Rumunijos valdžios institucijos pateikė prašymą iš dalies pakeisti veiksmų programą; kartu su prašymu buvo pateikta patikslinta veiksmų programa.

5 2018 m. gruodžio 12 d. Įgyvendinimo sprendimu C(2018) 8890 *final* (toliau – 2018 m. įgyvendinimo sprendimas), priimtu remiantis Reglamento Nr. 1303/2013 96 straipsnio 10 dalimi, Komisija iš dalies pakeitė kai kurias 2015 m. įgyvendinimo sprendimo nuostatas. Konkrečiai kalbant, ji iš dalies pakeitė pastarojo sprendimo II priedą ir iki 85 % padidino pirmajai ir antrajai prioritetinėms veiksmų programos kryptims skirtą finansavimo normą.

6 Per 2019 m. sausio 15 d. susitikimą su Komisijos atstovais Rumunijos valdžios institucijos paprašė 2017–2018 ataskaitiniais metais pirmajai ir antrajai prioritetinėms veiksmų programos kryptims taikyti 2018 m. įgyvendinimo sprendime nustatytą 85 % bendro finansavimo normą, o ne 2015 m. įgyvendinimo sprendime nustatytą 75 % bendro finansavimo normą. Atsakydama į šį prašymą Komisija nurodė, kad 2018 m. gruodžio 3 d. Komisijos parengtoje „Valstybėms narėms skirtų sąskaitų rengimo, tikrinimo ir pripažinimo gairių“ (toliau – EGESIF gairės) versijoje buvo draudžiama tiems metams taikyti 2018 m. įgyvendinimo sprendime nustatytą 85 % bendro finansavimo normą.

7 2019 m. vasario 15 d. Rumunijos valdžios institucijos pagal Reglamento Nr. 1303/2013 138 straipsnio a punktą pateikė Komisijai 2017–2018 ataskaitinių metų veiksmų programos sąskaitas. Komisijai paprašius papildomos informacijos, 2019 m. kovo 1 d. Rumunijos valdžios institucijos pateikė Komisijai peržiūrėtą šių sąskaitų versiją.

8 2019 m. kovo 8 d. ir gegužės 13 d. raštais Rumunijos valdžios institucijos pakartojo Komisijai savo prašymą pirmajai ir antrajai prioritetinėms veiksmų programos kryptims 2017–2018 ataskaitiniais metais taikyti 85 % bendro finansavimo normą.

9 2019 m. gegužės 17 d. raštu Komisija Rumunijos valdžios institucijoms patvirtino, kad 2017–2018 ataskaitiniais metais 85 % bendro finansavimo norma pirmajai ir antrajai prioritetinėms veiksmų programos kryptims netaikoma. Konkrečiai kalbant, ji paaiškino, kad pagal EGESIF gaires 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu bet koks bendro finansavimo normos pakeitimas, laikantis apskaitos metinio periodiškumo principo, taikomas tik einamiesiems ir paskesniems ataskaitiniams metams.

10 2019 m. gegužės 23 d. Sprendimu C(2019) 4027 *final* – apie jį Rumunijai buvo pranešta 2019 m. gegužės 24 d. – Komisija, pirma, pripažino veiksmų programos 2017–2018 ataskaitinių metų sąskaitas pagal Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 2 ir 3 dalis ir, antra, remdamasi pripažintomis sąskaitomis, pagal to paties reglamento 139 straipsnio 6 dalį apskaičiavo iš Sanglaudos fondo ir ERPF už tuos ataskaitinius metus mokėtiną sumą. Iš šio sprendimo priedo matyti, kad apskaičiuodama minėtą sumą Komisija pirmajai ir antrajai prioritetinėms veiksmų programos kryptims taikė 2015 m. įgyvendinimo sprendime nustatytą 75 % bendro finansavimo normą.

Procesas ir šalių reikalavimai

11 2019 m. liepos 30 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo šį Rumunijos ieškinį.

12 2019 m. spalio 18 d. Komisija Bendrojo Teismo kanceliarijai pateikė atsiliepimą į ieškinį.

13 2019 m. gruodžio 6 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo dubliką. 2020 m. sausio 21 d. jai buvo pateiktas triplikas.

14 2020 m. gegužės 13 d. Bendrojo Teismo pirmininkas, remdamasis Bendrojo Teismo procedūros reglamento 27 straipsnio 1 dalimi, paskyrė šią bylą naujam teisėjui pranešėjui.

15 2020 m. birželio 10 d. Bendrasis Teismas, taikydamas Procedūros reglamento 89 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones, kanceliarijos raštu pateikė šalims klausimus; jos į juos atsakė per nustatytą terminą.

16 Šalys buvo išklausytos ir atsakė į Bendrojo Teismo žodžiu pateiktus klausimus per 2020 m. rugsėjo 18 d. posėdį.

17 Rumunija Bendrojo Teismo iš esmės prašo:

– iš dalies panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek Komisija pirmajai ir antrajai prioritetinėms veiksmų programos kryptims taikė 75 %, o ne 85 % bendro finansavimo normą,

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

18 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

– atmesti ieškinį,

– priteisti iš Rumunijos bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

19 Grįsdama ieškinį Rumunija nurodo du pagrindus, grindžiamus, pirma, Reglamento Nr. 1303/2013 120 straipsnio 3 dalies bei 139 straipsnio 6 dalies ir teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu ir, antra, SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje numatytos pareigos motyvuoti bei gero administravimo principo pažeidimu.

Dėl ieškinio pirmojo pagrindo, grindžiamo Reglamento Nr. 1303/2013 120 straipsnio 3 dalies bei 139 straipsnio 6 dalies ir teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu

20 Pirmąjį pagrindą sudaro dvi dalys: pirma grindžiama Reglamento Nr. 1303/2013 120 straipsnio 3 dalies ir 139 straipsnio 6 dalies pažeidimu, o antra – teisėtų lūkesčių principo pažeidimu.

Dėl pirmos dalies, grindžiamos Reglamento Nr. 1303/2013 120 straipsnio 3 dalies ir 139 straipsnio 6 dalies pažeidimu

21 Rumunija iš esmės tvirtina, kad pirmajai ir antrajai prioritetinėms veiksmų programos kryptims taikant 2015 m. įgyvendinimo sprendime nustatytą 75 % bendro finansavimo normą, o ne 2018 m. įgyvendinimo sprendime nustatytą 85 % bendro finansavimo normą pažeidžiama Reglamento Nr. 1303/2013 120 straipsnio 3 dalis ir 139 straipsnio 6 dalis. Šios valstybės narės teigimu, pagal Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalies a punktą bendro finansavimo norma, taikytina apskaičiuojant iš Sanglaudos fondo ir ERPF mokėtiną sumą už konkrečius ataskaitinius metus, laikoma bendro finansavimo norma, galiojanti tuo metu, kai Komisija pripažįsta tų ataskaitinių metų sąskaitas, o ne bendro finansavimo norma, galiojanti tą dieną, kai atitinkama valstybė narė pateikia atitinkamų ataskaitinių metų galutinę tarpinio mokėjimo paraišką; tai patvirtino ir Komisija ginčijamame sprendime. Taigi nagrinėjamu atveju, kadangi 2017–2018 ataskaitinių metų veiksmų programos sąskaitos buvo pripažintos 2019 m. gegužės 23 d., pirmajai ir antrajai veiksmų programos prioritetinėms kryptims turėjo būti taikoma 85 % bendro finansavimo norma, nes ši norma buvo nustatyta 2018 m. gruodžio 12 d. priimtu 2018 m. įgyvendinimo sprendimu.

22 Komisija ginčija Rumunijos argumentus.

23 Pirmiausia reikia pažymėti, kad bendro finansavimo norma, kuri iš pradžių buvo nustatyta Komisijos sprendimu dėl veiksmų programos patvirtinimo, vėliau gali būti keičiama pagal Reglamento Nr. 1303/2013 30 straipsnio 1 ir 2 dalis ir 96 straipsnio 10 dalį. Nagrinėjamu atveju pagal šias nuostatas 2018 m. įgyvendinimo sprendimu pirmajai ir antrajai prioritetinėms veiksmų programos kryptims bendro finansavimo norma buvo padidinta nuo 75 % iki 85 %.

24 Be to, reikia pripažinti, kad Reglamente Nr. 1303/2013 nėra jokių specialių nuostatų, reglamentuojančių bendro finansavimo normos pakeitimo taikymą laiko atžvilgiu.

25 Konkrečiai kalbant, Reglamento Nr. 1303/2013, kuriuo remiantis buvo priimtas ginčijamas sprendimas, 139 straipsnio 6 dalyje numatyta tik tai, kad bendro finansavimo norma kiekvienu atveju taikoma to paties reglamento 137 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytoms į sąskaitas įtrauktoms sumoms, tačiau nėra nurodyta, kokia bendro finansavimo norma taikoma tuo atveju, kai ta norma pakeičiama po galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo, tačiau prieš pripažįstant konkrečių ataskaitinių metų sąskaitas.

26 Be to, 2018 m. įgyvendinimo sprendime nenurodoma, ar veiksmų programos pirmajai ir antrajai prioritetinei krypčiai skirtos bendro finansavimo normos pakeitimas buvo taikomas 2017–2018 ataskaitiniams metams, ar tik ataskaitiniams metams, kuriais tas sprendimas buvo priimtas, ir paskesniems ataskaitiniams metams.

27 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 1303/2013 2 straipsnio 29 punkte „ataskaitiniai metai“, be kita ko, šio reglamento ketvirtos dalies taikymo tikslais apibrėžti kaip laikotarpis nuo vienų metų liepos 1 d. iki kitų metų birželio 30 d. Nagrinėjamu atveju ataskaitiniai metai tęsėsi nuo 2017 m. liepos 1 d. iki 2018 m. birželio 30 d., taigi 2018 m. įgyvendinimo sprendimo priėmimo dieną jie jau buvo pasibaigę.

28 Šiomis aplinkybėmis, siekiant nustatyti taikytiną bendro finansavimo normą, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalį, jei ši norma buvo pakeista po galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo (tačiau prieš sąskaitų pripažinimą), reikia atsižvelgti ne tik į šios nuostatos formuluotę, bet ir į kontekstą bei teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 22 d. Sprendimo *Ursa Major Services*, C-814/18, EU:C:2020:27, 49 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

29 Pirma, Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalis suformuluota taip:

„Remdamasi pripažintomis sąskaitomis, Komisija apskaičiuoja iš [ERPF, Europos socialinio fondo, Sanglaudos fondo] ir [Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo (EJRŽF)] už ataskaitinius metus mokėtiną sumą ir su tuo susijusį mokėjimų valstybei narei koregavimą. Komisija atsižvelgia į:

a) 137 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas į sąskaitas įtrauktas sumas, kurioms turi būti taikoma bendro finansavimo norma pagal kiekvieną prioritetą;

b) bendrą Komisijos per tuos ataskaitinius metus atliktų mokėjimų sumą, kurią sudaro:
   i) Komisijos sumokėta tarpinių mokėjimų suma pagal 130 straipsnio 1 dalį ir 24 straipsnį ir
   ii) metinio išankstinio finansavimo suma, sumokėta pagal 134 straipsnio 2 dalį.“

30 Kaip pažymėta šio sprendimo 25 punkte, Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalyje nekalbama apie bendro finansavimo normos pakeitimo taikymą laiko atžvilgiu po galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos dėl ataskaitinių metų pateikimo, tačiau prieš šių ataskaitinių metų sąskaitų pripažinimą. Vis dėlto iš šios nuostatos formuluotės matyti, kad Komisija apskaičiuoja iš Sanglaudos fondo ir ERPF už atitinkamus „ataskaitinius metus“ mokėtiną sumą. Be to, minėtos nuostatos a punkto pirmoje dalyje ir b punkte nurodyti veiksniai, į kuriuos Komisija turi atsižvelgti, atlikdama minėtą apskaičiavimą, taip pat yra susiję su ataskaitiniais metais, kuriems yra skirtos pripažintos sąskaitos.

31 Viena vertus, pagal Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalies a punktą Komisija atsižvelgia į šio reglamento „137 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas į sąskaitas įtrauktas sumas“. Šioje nuostatoje minėtos sumos apibrėžiamos kaip, be kita ko, „visa tinkamų finansuoti išlaidų suma, įrašyta į tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemas ir įtraukta į [tarpinio] mokėjimo paraiškas, pateiktas Komisijai pagal 131 straipsnį ir 135 straipsnio 2 dalį iki liepos 31 d. pasibaigus ataskaitiniams metams“.

32 Antra vertus, pagal Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalies b punktą Komisija atsižvelgia į „bendrą [jos] per tuos ataskaitinius metus atliktų mokėjimų sumą“, kurią, be kita ko, sudaro „Komisijos sumokėta tarpinių mokėjimų suma pagal [šio reglamento] 130 straipsnio 1 dalį ir 24 straipsnį“.

33 Taigi Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti apskaičiuojant iš Sanglaudos fondo ir ERPF mokėtiną sumą, yra susiję su atitinkamais ataskaitiniais metais.

34 Be to, kalbant apie Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalies kontekstą, visų pirma reikia pažymėti, kad vienas iš pagrindinių šiuo reglamentu padarytų pakeitimų – naujos apskaitos metinio periodiškumo principu grindžiamos Europos struktūrinių ir investicinių fondų pasidalijamojo valdymo sistemos sukūrimas. Šis principas reiškia, kad egzistuoja metinis išlaidų deklaravimo ir kontrolės ciklas,

kurio vienintelis ataskaitinis laikotarpis yra ataskaitiniai metai. Priešingai, pagal anksčiau galiojusį 2007–2013 m. programavimo laikotarpiui taikytiną reglamentą, t. y. 2006 m. liepos 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1083/2006, nustatantį bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo bei panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1260/1999 (OL L 210, 2006, p. 25), ataskaitinis laikotarpis buvo daugiametis septynerių metų laikotarpis.

35 Antra, reikia pažymėti, kad, vadovaujantis apskaitos metinio periodiškumo principu, tiek Reglamente Nr. 1303/2013 nustatytos Sanglaudos fondo ir ERPF atlyginamų išlaidų finansinio valdymo procedūros (žr. minėto reglamento antrosios dalies IX antraštinės dalies I skyrių ir ketvirtosios dalies II antraštinės dalies I skyrių), tiek ir sąskaitų rengimo, tikrinimo ir pripažinimo procedūros (žr. minėto reglamento antrosios dalies IX antraštinės dalies II skyrių ir ketvirtosios dalies II antraštinės dalies II skyrių) yra susijusios su ataskaitinių metų sąvoka.

36 Taigi, trečia, dėl Sanglaudos fondo ir ERPF patirtų išlaidų finansinio valdymo procedūros Reglamento Nr. 1303/2013 135 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad atitinkamos valstybės narės tvirtinančioji institucija gali teikti tarpinio mokėjimo paraiškas pagal šio reglamento 131 straipsnio 1 dalį, į kurias įrašomos sumos, per atitinkamus „ataskaitinius metus“ įtrauktos į jos apskaitos sistemą. Pagal minėto reglamento 135 straipsnio 2 dalį ši tvirtinančioji institucija galutinę tarpinio mokėjimo paraišką gali pateikti „iki liepos 31 d., pasibaigus ankstesniems ataskaitiniams metams“, ir bet kuriuo atveju – „iki pirmos kitų ataskaitinių metų tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo“.

37 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad konkrečių ataskaitinių metų galutinė atitinkamos valstybės narės tarpinio mokėjimo paraiška Komisijai teikiama tiems ataskaitiniams metams pasibaigus; pagal tą paraišką parengiamos sąskaitos ir apskaičiuojama iš Sanglaudos fondo ir ERPF mokėtina suma pagal Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalį. Pagal galutinę tarpinio mokėjimo paraišką nustatomos tiek tinkamos finansuoti išlaidos, į kurias Komisija atsižvelgia pagal minėto reglamento 139 straipsnio 6 dalies a punktą, tiek bendra tarpinių mokėjimų suma, į kurią Komisija atsižvelgia pagal minėtos 6 dalies b punktą.

38 Viena vertus, Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalies a punkte daroma nuoroda į šio reglamento 137 straipsnio 1 dalies a punktą, kuriame savo ruožtu daroma nuoroda į jo 131 straipsnį ir 135 straipsnio 2 dalį. Kaip teigia Komisija, iš Reglamento Nr. 1303/2013 131 straipsnio 1 dalies matyti, kad galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje nurodoma visa tinkamų finansuoti išlaidų, įtrauktų į tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemą atitinkamais ataskaitiniais metais ir pateiktų apmokėti per tuos ataskaitinius metus, suma. Šia paraiška užbaigiamas atitinkamiems ataskaitiniams metams skirtų tinkamų finansuoti išlaidų deklaravimas, nes po šios paraiškos pateikimo atitinkama valstybė narė nebegali teikti tinkamų finansuoti išlaidų už tuos ataskaitinius metus. Minėto reglamento 135 straipsnio 2 dalyje nustatytas galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo terminas, t. y. ji pateikiama iki liepos 31 d., pasibaigus ankstesniems ataskaitiniams metams.

39 Vadinasi, aiškinant Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalies a punktą kartu su to paties reglamento 137 straipsnio 1 dalies a punktu ir 135 straipsnio 2 dalimi, kuriuose pateikiamos tarpusavio nuorodos į šiuos punktus, matyti, kad tinkamomis finansuoti išlaidomis, į kurias Komisija atsižvelgė apskaičiuodama iš Sanglaudos fondo ir ERPF mokėtiną sumą, laikomos išlaidos, kurios buvo įrašytos į tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemą atitinkamais ataskaitiniais metais ir įtrauktos į galutinę tarpinio mokėjimo paraišką. Tinkamos finansuoti išlaidos ir šioms išlaidoms taikoma bendro finansavimo norma – tai du glaudžiai susiję veiksniai, kuriais remiantis apskaičiuojama iš Sanglaudos fondo ir ERPF mokėtina suma. Taigi, kadangi visos su atitinkamais ataskaitiniais metais susijusios tinkamos finansuoti išlaidos buvo pripažintos šių ataskaitinių metų galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo dieną, atrodo, kad su Reglamento Nr. 1303/2013 struktūra suderinama tai, kad minėtoms išlaidoms taikoma bendro finansavimo norma nustatoma ta pačia tvarka, t. y. joms taikoma finansavimo norma, kuri galiojo ne vėliau kaip galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo dieną.

40 Antra vertus, Komisija, pagal Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalies b punktą apskaičiuodama iš Sanglaudos fondo ir ERPF mokėtiną sumą, taip pat atsižvelgia į bendrą jos „per tuos ataskaitinius metus“ atliktų mokėjimų sumą, kurią, be kita ko, sudaro bendra jos sumokėta tarpinių mokėjimų suma pagal minėto reglamento 130 straipsnio 1 dalį. Šioje nuostatoje numatyta, kad tarpiniais mokėjimais Komisija atlygina 90 % sumos, gautos veiksmų programą patvirtinančiame sprendime nurodytoms į mokėjimo paraišką įtraukto prioriteto tinkamoms finansuoti išlaidoms pritaikius bendro finansavimo normą.

41 Taigi pastaroji nuostata patvirtina esminį tarpinio mokėjimo paraiškose nurodytų tinkamų finansuoti išlaidų ir joms taikomos bendro finansavimo normos ryšį. Konkrečiai kalbant, neginčijama, kad kiekvienoje iš šių mokėjimo paraiškų atsižvelgiama į visas tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemoje iki šios paraiškos pateikimo dienos įrašytas tinkamas finansuoti išlaidas ir kad pagal nagrinėjamą paraišką atliktinas tarpinis mokėjimas atitinka bendros iki šios paraiškos pateikimo į apskaitos sistemą įrašytų tinkamų finansuoti išlaidų sumos (kuriai taikoma tuo metu galiojusi bendro finansavimo norma) ir jau atliktų tarpinių mokėjimų sumos skirtumą. Tai reiškia (o Rumunija to neginčija), kad į bet kokį bendro finansavimo normos pasikeitimą iki ataskaitinių metų galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo dienos atsižvelgiama tais ataskaitiniais metais ir ji taikoma visoms tais metais patirtoms tinkamoms finansuoti išlaidoms. Taigi galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje nurodoma tiek bendra atitinkamų ataskaitinių metų tinkamų finansuoti išlaidų suma, tiek visoms tokioms išlaidoms taikoma bendro finansavimo norma.

42 Ketvirta, dėl sąskaitų rengimo, tikrinimo ir pripažinimo procedūros, Reglamento Nr. 1303/2013 118 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu veiksmų programų sąskaitos tikrinamos ir pripažįstamos „kasmet“.

43 Šiuo tikslu, pirma, remiantis Reglamento Nr. 1303/2013 138 straipsniu, siejamu su 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018, p. 1), 63 straipsnio 5 ir 7 dalimis, atitinkama valstybė narė privalo pateikti Komisijai veiksmų programos sąskaitas už konkrečius ataskaitinius metus iki kitų metų vasario 15 d.

44 Atitinkamos valstybės narės pateiktose sąskaitose turi būti pateikta Reglamento Nr. 1303/2013 137 straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija apie atitinkamus ataskaitinius metus. Pagal šią nuostatą minėtos Komisijai dėl kiekvienos veiksmų programos teikiamos sąskaitos „parengiamos ataskaitiniams metams“; į jas įtraukiami šie kiekvieno prioriteto ir prireikus kiekvieno fondo ir kiekvienos kategorijos regionų duomenys: be kita ko, visa tinkamų finansuoti išlaidų suma, įrašyta į tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemas ir įtraukta į mokėjimo paraiškas, pateiktas Komisijai pagal 131 straipsnį ir 135 straipsnio 2 dalį „iki liepos 31 d. pasibaigus ataskaitiniams metams“.

45 Be to, prie Komisijai teikiamų sąskaitų būtina pridėti Reglamento Nr. 1303/2013 138 straipsnyje išvardytų papildomų dokumentų, taip pat susijusių su praėjusiais ataskaitiniais metais, sąrašą.

46 Antra, pagal Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 1 ir 3 dalis, aiškinamas kartu su šio reglamento 84 straipsniu, Komisija turi patikrinti atitinkamos valstybės narės pateiktus dokumentus ir pripažinti jos pateiktas sąskaitas, jeigu Komisija gali padaryti išvadą, kad jos yra išsamios, tikslios ir teisingos, „iki kitų metų pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui [ataskaitiniams metams] gegužės 31 d.“.

47 Remdamasi taip pripažintomis sąskaitomis, Komisija apskaičiuoja iš Sanglaudos fondo ir ERPF už atitinkamus „ataskaitinius metus“ mokėtiną sumą ir su tuo susijusį mokėjimų valstybei narei koregavimą, vadovaudamasi Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalimi.

48 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Reglamento Nr. 1303/2013 struktūra, taigi ir šio reglamento 139 straipsnio 6 dalies reguliavimo kontekstas yra grindžiami apskaitos metinio periodiškumo principu tiek Sanglaudos fondo ir ERPF finansuojamų išlaidų finansinio valdymo, tiek sąskaitų rengimo, tikrinimo ir pripažinimo požiūriu, o pagal jį ataskaitinių metų galutinė tarpinio mokėjimo paraiška yra itin svarbi, nes joje tiksliai nurodoma visa su tais ataskaitiniais metais susijusių tinkamų finansuoti išlaidų suma, kuriai taikytina tuo metu galiojanti bendro finansavimo norma.

49 Trečia, dėl Reglamentu Nr. 1303/2013 siekiamų tikslų pažymėtina, kad iš jo 10 konstatuojamosios dalies matyti, kad šiuo reglamentu, be kita ko, pagal SESV 317 straipsnį, taip pat atsižvelgiant į pasidalijamojo valdymo principą, siekiama nustatyti sąlygas, leidžiančias Komisijai vykdyti savo įsipareigojimus, susijusius su Sąjungos biudžeto vykdymu, ir patikslinti bendradarbiavimo su valstybėmis narėmis įsipareigojimus. Tos sąlygos turi suteikti Komisijai galimybę įsitikinti, kad valstybės narės naudojasi Europos struktūriniais ir investicijų fondais teisėtai, tvarkingai ir laikydamosi patikimo finansų valdymo principo, kaip apibrėžta 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012, p. 1), nes minėtas Reglamentas Nr. 966/2012 buvo panaikintas ir pakeistas Reglamentu 2018/1046.

50 Pagal patikimo finansų valdymo principą, be kita ko, reikalaujama, kad valstybės narės Europos struktūrinius ir investicinius fondus naudotų laikydamosi atskiriems sektoriams skirto Sąjungos reglamentavimo teisinių principų ir reikalavimų. Nagrinėjamu atveju, kaip pažymėta šio sprendimo 48 punkte, vienas iš pagrindinių Reglamento Nr. 1303/2013 struktūros principų yra apskaitos metinio periodiškumo principas. Taigi Sąjungos teisės aktų leidėjas nusprendė, kad patikimą Europos struktūrinių fondų ir investicinių fondų finansinį valdymą būtų galima geriau užtikrinti, jei valstybės narės būtų įpareigotos kasmet pateikti veiksmų programų sąskaitas, o Komisija būtų atitinkamai įpareigota kasmet jas pripažinti. Vis dėlto, jei ataskaitiniais metais patirtoms ir į apskaitos sistemą įtrauktoms išlaidoms būtų taikoma po galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos nustatyta bendro finansavimo norma, negaliojusi nei nagrinėjamais ataskaitiniais metais, nei galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo dieną, tai iš esmės reikštų apskaitos metinio periodiškumo principo pažeidimą.

51 Taigi, remiantis pažodiniu, kontekstiniu ir teleologiniu Reglamento Nr. 1303/2013 aiškinimu, pagal Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalies a punktą apskaičiuojant iš Sanglaudos fondo ir ERPF mokėtiną sumą už konkrečius ataskaitinius metus taikoma bendro finansavimo norma, galiojanti tą dieną, kai atitinkama valstybė narė pateikia atitinkamų ataskaitinių metų galutinę tarpinio mokėjimo paraišką.

52 Šios išvados nepaneigia Rumunijos argumentai, pateikti grindžiant teiginį, kad turi būti taikoma bendro finansavimo norma (kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalies a punktą), galiojanti sąskaitų pripažinimo momentu.

53 Pirma, Rumunija negali remtis tuo, kad pagal Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalį iš Sanglaudos fondo ir ERPF mokėtina suma apskaičiuojama „[r]emiantis pripažintomis sąskaitomis“.

54 Kadangi Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalyje nėra tiksliai nurodyta taikytina bendro finansavimo norma, kai ji pakeičiama po galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo (tačiau prieš sąskaitos už konkrečius ataskaitinius metus pripažinimą), tai, kad iš Sanglaudos fondo ir ERPF mokėtina suma apskaičiuojama tik pripažinus sąskaitas, nereiškia, kad taikytina norma turi būti taikoma šio pripažinimo momentu.

55 Antra, Rumunijos argumentas, kad galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo data yra „atsitiktinis“ atskaitinis momentas, atmestinas dėl šio sprendimo 37–40 punktuose išdėstytų priežasčių.

56 Vis dėlto reikia pridurti, kad Rumunija pagrįstai nurodo, jog nuo ataskaitinių metų pabaigos (birželio 30 d.) iki galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo dienos (iki tų pačių metų liepos 31 d.) yra ne ilgesnis kaip vieno mėnesio laikotarpis. Vis dėlto šis laikotarpis nereiškia, kad, jei nustatant taikytiną bendro finansavimo normą yra atsižvelgiama į galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo dieną, tai yra nesuderinama su apskaitos metinio periodiškumo principu. Minėtą ne ilgesnį kaip vieno mėnesio laikotarpį lemia administracinio ir techninio pobūdžio suvaržymai, nes akivaizdu, kad, ataskaitiniams metams pasibaigus, tvirtinančiosioms institucijoms reikia laiko naujausiems duomenims apie juos surinkti ir patikrinti, taip pat minėtai paraiškai parengti. Šiuo tikslu, Sąjungos teisės aktų leidėjo manymu, minėtoms valdžios institucijoms reikėjo suteikti papildomą mėnesį galutinei tarpinio mokėjimo paraiškai pateikti (po ataskaitinių metų pabaigos).

57 Trečia, Rumunija tvirtina, kad Reglamento Nr. 1303/2013 nuostatos dėl galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos ir to paties reglamento 139 straipsnio nuostatos yra skirtinguose šio reglamento skyriuose ir jomis siekiama skirtingų tikslų: pirmosios nuostatos nustato laikiną tarpinį procedūrinį veiksmą, o to reglamento 139 straipsnio nuostatos – galutinį procedūros etapą, kuriam galioja procesinės garantijos. Taigi atitinkamiems ataskaitiniams metams skirtos procedūros tęsiasi iki sąskaitų pripažinimo ir iš Sanglaudos fondo bei ERPF mokėtinos sumos apskaičiavimo momento.

58 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad (kaip pagrįstai nurodo Rumunija) konkrečių ataskaitinių metų sąskaitų rengimo, tikrinimo ir pripažinimo procedūra yra labai svarbi iš Sanglaudos fondo ir ERPF mokėtinai sumai apskaičiuoti. Ji leidžia Komisijai patikrinti, ar atitinkamos valstybės narės pateiktos sąskaitos yra išsamios, tikslios ir teisingos. Pripažinusi sąskaitas, Komisija patvirtina atitinkamą išankstinį metinį finansavimą ir perveda galimas papildomas sumas, kaip nurodyta Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 7 dalyje.

59 Vis dėlto, kad ir koks svarbus būtų nagrinėjamos procedūros etapas, jo tikslas yra tik atlikti atitinkamos valstybės narės tarpinio mokėjimo paraiškose, susijusiose su ataskaitiniais metais, nurodytų išlaidų *ex post* patikrinimą. Šiame procedūros etape nei Komisija, nei atitinkama valstybė narė paprastai negali pripažintinų sąskaitų papildyti duomenimis, gautais atitinkamiems ataskaitiniams metams pasibaigus. Taigi šiame procedūros etape patikrinami duomenys, susiję su nagrinėjamais ataskaitiniais metais ir nurodyti galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje. Vadinasi, minėtas etapas yra formalus ir iš esmės negali lemti ne atitinkamais ataskaitiniais metais patirtų išlaidų apskaitos.

60 Beje, būtent dėl šios priežasties, kaip pažymėta šio sprendimo 39 punkte, Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalies a punkte, siejamame su to paties reglamento 137 straipsnio 1 dalies a punktu ir 135 straipsnio 2 dalimi, kuriuose pateikiamos tarpusavio nuorodos į šiuos punktus, yra nurodyta, kad tinkamomis finansuoti išlaidomis, į kurias atsižvelgė Komisija apskaičiuodama iš Sanglaudos fondo ir ERPF finansuojamą sumą, laikomos į tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemą įtrauktos ir galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje nurodytos išlaidos. Taigi šioms išlaidoms taikoma bendro finansavimo norma turėtų būti grindžiama ta pačia logika, nes Sąjungos teisės aktų leidėjas šiuo klausimu jokių kitų sąlygų nenustatė.

61 Be to, ši išvada atitinka principą, kad teisės aktai negalioja atgaline data. Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją materialinės teisės normos paprastai aiškinamos kaip taikytinos iki jų įsigaliojimo susidariusioms situacijoms tik tuomet, jeigu iš šių normų formuluotės, tikslo ar struktūros aiškiai matyti, kad turi būti pripažintas toks jų poveikis (žr. 2018 m. lapkričio 7 d. Sprendimo *O'Brien*, C-432/17, EU:C:2018:879, 26 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

62 Taigi nauja teisės norma taikoma nuo akto, kuriame ji įtvirtinta, įsigaliojimo ir, nors netaikoma teisinėms situacijoms, atsiradusioms ir galutinai susidariusioms iki šio įsigaliojimo, tokia nauja teisės norma nedelsiant taikoma situacijos, kuri susiklostė galiojant ankstesniam įstatymui, būsimoms pasekmėms ir naujoms teisinėms situacijoms. Laikantis teisės aktų negaliojimo atgaline data principo,

kitaip yra tik tuo atveju, jei nauja teisės norma priimama kartu su specialiomis nuostatomis, kurios konkrečiai nustato jos taikymo laiko atžvilgiu sąlygas (žr. 2018 m. lapkričio 7 d. Sprendimo *O'Brien*, C-432/17, EU:C:2018:879, 27 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

63 Nagrinėjamu atveju, kaip pažymėta šio sprendimo 24–26 punktuose, nei 2018 m. įgyvendinimo sprendime, nei Reglamente Nr. 1303/2013 nėra jokių specialių nuostatų, kurios nustatytų bendro finansavimo normos pakeitimo (kaip antai nustatyto 2018 m. įgyvendinimo sprendimu) taikymo laiko atžvilgiu sąlygas.

64 Taigi iš šio sprendimo 62 punkte nurodytos jurisprudencijos matyti, kad teisės norma, kuria nustatoma nauja bendro finansavimo norma (t. y. materialinės teisės norma, nes ja nustatoma iš Sanglaudos fondo ir ERPF mokėtina suma), taikoma nuo teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, įsigaliojimo, t. y. nuo 2018 m. įgyvendinimo sprendimo priėmimo datos (t. y. 2018 m. gruodžio 12 d.); ši teisės norma netaikoma teisinėms situacijoms, atsiradusioms ir galutinai susiklosčiusioms anksčiau.

65 Rumunijos teisinė padėtis dėl 2017–2018 ataskaitiniais metais patirtų išlaidų jau buvo galutinai susiklosčiusi, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 62 punkte nurodytą jurisprudenciją. Kadangi minėti ataskaitiniai metai baigėsi 2018 m. birželio 30 d., o galutinė tarpinio mokėjimo paraiška buvo pateikta 2018 m. liepos 6 d., visos šių ataskaitinių metų tinkamos finansuoti išlaidos buvo galutinai įtrauktos į apskaitą ir pateiktos apmokėti. Taigi, jei Rumunijos išdėstytam teiginiui būtų pritarta, tai reikštų, kad jau patirtoms, į apskaitą įtrauktoms ir pateiktoms apmokėti išlaidoms būtų atgaline data taikoma vėliau patvirtinta bendro finansavimo norma, kuri taikytina kitiems ataskaitiniams metams.

66 Ketvirta, nėra pagrindo sutikti ir su argumentu, kurį Rumunija grindžia Reglamento Nr. 1303/2013 137 straipsnio 2 dalimi. Pagal šią nuostatą valstybė narė gali ataskaitinių metų tarpinio mokėjimo paraiškoje nurodytų išlaidų neįtraukti į šių ataskaitinių metų savo sąskaitas, jei vyksta tų išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo vertinimas. Tokiu atveju pagal minėtą nuostatą visos vėliau teisėtai ir tvarkingai patirtos išlaidos (ar jų dalis) gali būti nurodytos tarpinio mokėjimo paraiškoje, skirtoje paskesniems ataskaitiniams metams.

67 Galimybė į sąskaitas neįtraukti tarpinio mokėjimo paraiškoje nurodytų išlaidų dėl to, kad vyksta jų teisėtumo ir tvarkingumo vertinimas, atitinka sąskaitų rengimo, tikrinimo ir pripažinimo procedūros tikslą, o jis, kaip nurodyta šio sprendimo 58 punkte, skirtas būtent patikrinti, ar atitinkamos valstybės narės pateiktose tarpinio mokėjimo paraiškose nurodytos išlaidos yra išsamios, tikslios ir teisingos. Išimtinė tvirtinančiosios institucijos galimybė tokias išlaidas įtraukti į vėlesnių ataskaitinių metų tarpinio mokėjimo paraišką leidžia valstybei narei susigrąžinti šias išlaidas, jei nustatoma, kad jos buvo teisėtos ir tvarkingos.

68 Vis dėlto ši galimybė negali paneigti išvados, kad ataskaitinių metų galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje nurodoma bendra tinkamų finansuoti išlaidų, įrašytų į tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemą atitinkamais ataskaitiniais metais ir pateiktų apmokėti per šiuos ataskaitinius metus, suma, į kurią daroma nuoroda Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalies a punkte. Net jeigu pagal šio reglamento 137 straipsnio 2 dalį, kilus abejonių dėl teisėtumo ir tvarkingumo, tarpinio mokėjimą paraiškoje už tam tikrus ataskaitinius metus nurodytos išlaidos iš pradžių neįtraukiamos į šių ataskaitinių metų sąskaitas, o vėliau įtraukiamos į tarpinio mokėjimo paraišką, susijusią su paskesniais ataskaitiniais metais, galutinėje tarpinio mokėjimo paraiškoje, susijusioje su šiais paskesniais ataskaitiniais metais, ir toliau nurodoma bendra tinkamų finansuoti per tuos ataskaitinius metus pateiktų išlaidų suma.

69 Dėl tų pačių priežasčių tai, kad pagal Reglamento Nr. 1303/2013 135 straipsnio 1 dalį tvirtinančioji institucija, jei mano, kad tai reikalinga, gali į savo apskaitos sistemą tam tikrais ataskaitiniais metais įrašytas išlaidas įtraukti ne į tų, bet į paskesnių ataskaitinių metų tarpinio mokėjimo paraišką, taip pat

negali paneigti išvados, kad pagal Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalies a punktą taikytinos bendro finansavimo normos nustatymo atskaitinis momentas yra galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo diena.

70 Penkta, Rumunija pagrįstai pažymi, kad EGESIF gairės, kurių 8.1 punkte nurodyta, kad „[r]emiantis pripažintomis sąskaitomis, taikant bendro finansavimo normą, galiojusią galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo dieną, bus apskaičiuotos fondų <…> mokėtinos sumos“, neturi privalomosios galios. Vis dėlto šis argumentas nereikšmingas. Išvada, kad pagal Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalies a punktą taikytina bendro finansavimo norma laikoma norma, galiojanti galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo dieną, išplaukia iš pažodinio, kontekstinio ir teleologinio minėto reglamento, o ne iš Komisijos EGESIF gairėse išdėstytų rekomendacijų (šios nėra privalomos nei Sąjungos teismui, nei valstybėms narėms) aiškinimo.

71 Šešta, dėl Rumunijos teiginio, kad buvo pažeista ir Reglamento Nr. 1303/2013 120 straipsnio 3 dalis, reikia pripažinti, kad šioje nuostatoje įtvirtintos tik viršutinės veiksmų programoms taikomų bendro finansavimo normų ribos pagal ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo tikslą. Neginčijama, kad šiuo atveju taikoma bendro finansavimo norma neviršija šioje nuostatoje numatytų viršutinių ribų.

72 Darytina išvada, kad ieškinio pirmojo pagrindo pirma dalis turi būti atmesta kaip nepagrįsta.

Dėl antros dalies, grindžiamos teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu

73 Rumunija iš esmės teigia, kad, pirma, dėl aiškių 2018 m. įgyvendinimo sprendimo nuostatų, kuriomis pirmajai ir antrajai prioritetinėms veiksmų programos kryptims buvo nustatyta 85 % bendro finansavimo norma (neišskiriant ataskaitinių metų), ir, antra, dėl to, kad Reglamente Nr. 1303/2013 nėra specialių Komisijos poziciją patvirtinančių nuostatų, Rumunija turėjo teisėtų lūkesčių, kad toms prioritetinėms veiksmų programos kryptims bus taikoma 85 % bendro finansavimo norma, apskaičiuojant iš Sanglaudos fondo ir ERPF mokėtiną sumą už 2017–2018 ataskaitinius metus. Taigi 2015 m. įgyvendinimo sprendime nustatytos 75 % bendro finansavimo normos taikymas šiems ataskaitiniams metams prieštarauja teisėtų lūkesčių principui.

74 Komisija ginčija Rumunijos argumentus.

75 Pagal suformuotą jurisprudenciją teisė remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu atsiranda, kai tenkinamos trys sąlygos. Pirma, institucija suinteresuotajam asmeniui iš leidžiamų ir patikimų šaltinių turi būti suteikusi tikslių, besąlyginių ir tarpusavyje derančių patikinimų. Antra, šie patikinimai turi būti tokie, kad asmeniui, kuriam jie skirti, atsirastų teisėtų lūkesčių. Trečia, suteikti patikinimai turi atitikti taikomas normas (žr. 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Probelte / Komisija*, T-67/18, EU:T:2019:873, 109 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

76 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad Komisija Rumunijai nepateikė tikslių, besąlyginių ir neprieštaringų garantijų, kad 2018 m. įgyvendinimo sprendime pirmajai ir antrajai prioritetinėms veiksmų programos kryptims nustatyta 85 % bendro finansavimo norma bus taikoma apskaičiuojant iš Sanglaudos fondo ir ERPF mokėtiną sumą už 2017–2018 ataskaitinius metus.

77 Pirma, 2018 m. įgyvendinimo sprendime visiškai nenurodoma, kad 85 % bendro finansavimo norma taikoma 2017–2018 ataskaitiniais metais. Kaip pažymėta šio sprendimo 26 punkte, minėtame sprendime nenustatyta, kaip ši bendro finansavimo norma taikoma laiko atžvilgiu. Tai negali būti laikoma tikslia, besąlygine ir neprieštaringa Komisijos garantija, kad ši norma bus taikoma tiems ataskaitiniams metams.

78 Antra, Rumunija negali remtis jokiais teisėtais lūkesčiais, kad 2017–2018 ataskaitiniais metais bus taikoma 85 % bendro finansavimo norma, nes EGESIF gairių 8.1 punkte aiškiai nurodyta, kad iš Sanglaudos fondo ir ERPF mokėtinos sumos apskaičiuojamos taikant bendro finansavimo normą, galiojusią galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo dieną. Reikia pažymėti, kad pirmoji minėtų gairių redakcija (8.1 punkte jau buvo nurodyta taikytina bendro finansavimo norma) buvo parengta ir apie ją buvo pranešta valstybėms narėms dar 2016 m., taigi iki ginčijamo sprendimo priėmimo. Nors, kaip pažymėta šio sprendimo 70 punkte, minėtos gairės nėra privalomos nei Sąjungos teismui, nei valstybėms narėms, vis dėlto jose išdėstytas Komisijos požiūris, todėl į jas galima atsižvelgti nustatant, ar atitinkama valstybė narė galėjo turėti teisėtų lūkesčių dėl veiksmų, kurių, jos manymu, imsis Komisija.

79 Trečia, 2019 m. gegužės 17 d. raštu (žr. šio sprendimo 9 punktą), Komisija, remdamasi EGESIF gairių 8.1 punktu, aiškiai atsisakė 2017–2018 ataskaitiniais metais pirmajai ir antrajai prioritetinėms veiksmų programos kryptims taikyti 85 % bendro finansavimo normą.

80 Ketvirta, Rumunija remiasi 2016 m. spalio 20 d. Sprendimu *Čekijos Respublika / Komisija* (T-141/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:621, 97 punktas), kuriame Bendrasis Teismas nurodė, kad ta aplinkybė, jog Komisija nepateikė atsakymo per nustatytą terminą, nereiškia Komisijos sprendimo ir negali būti laikomas „tikslia“ garantija, kaip tai suprantama pagal jurisprudenciją. Rumunija teigia, kad, remiantis šio sprendimo aiškinimu *a contrario*, darytina išvada, kad tuomet, kai Sąjungos institucija išreiškia poziciją teisinių pasekmių sukeliančiame teisės akte, kaip antai 2018 m. įgyvendinimo sprendime, valstybės narės gali remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu. Vis dėlto reikia priminti, kad, kaip pažymėta šio sprendimo 77 punkte, 2018 m. įgyvendinimo sprendime nebuvo numatyta, kad 2017–2018 ataskaitiniams metams bus taikoma 85 % bendro finansavimo norma.

81 Darytina išvada, kad ieškinio pirmojo pagrindo antrą dalį taip pat reikia atmesti kaip nepagrįstą.

82 Taigi reikia atmesti visą ieškinio pirmąjį pagrindą.

Dėl ieškinio antrojo pagrindo, grindžiamo SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje numatytos pareigos motyvuoti ir gero administravimo principo pažeidimu

83 Ieškinio antrąjį pagrindą sudaro dvi dalys: pirma grindžiama SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje numatytos pareigos motyvuoti pažeidimu, o antra – gero administravimo principo pažeidimu.

Dėl pirmos dalies, grindžiamos SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje numatytos pareigos motyvuoti pažeidimu

84 Rumunija iš esmės teigia, kad ginčijamas sprendimas nėra pakankamai motyvuotas: jame nėra nurodytas nei teisinis pagrindas, nei priežastys, dėl kurių Komisija 2017–2018 ataskaitiniais metais pirmajai ir antrajai prioritetinėms veiksmų programos kryptims taikė 2015 m. įgyvendinimo sprendime nustatytą 75 % bendro finansavimo normą, o ne 2018 m. įgyvendinimo sprendime įtvirtintą 85 % bendro finansavimo normą.

85 Komisija ginčija Rumunijos argumentus.

86 Visų pirma, pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje reikalaujami motyvai turi būti pritaikyti prie nagrinėjamo akto pobūdžio ir aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti aktą priėmusios institucijos argumentus, kad suinteresuotasis asmuo galėtų suprasti priimtą priemonę pagrindžiančius motyvus, o kompetentingas teismas – vykdyti kontrolę. Nereikalaujama, kad motyvuojant būtų nurodytos visos svarbios teisinės ir faktinės aplinkybės, nes nustatant, ar akto motyvai atitinka SESV 296 straipsnio antros pastraipos reikalavimus, reikia

atsižvelgti ne tik į jo tekstą, bet ir į kontekstą, taip pat į visas šį klausimą reglamentuojančias teisės normas. Juo labiau taip yra tuo atveju, jei valstybės narės aktyviai dalyvavo ginčijamo akto priėmimo procese ir todėl žino šio akto priėmimo priežastis (žr. 2019 m. balandžio 30 d. Sprendimo *Italija / Taryba (Vidužemio jūros durklažuvių žvejybos kvota)*, C-611/17, EU:C:2019:332, 40 ir 41 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

87 Nagrinėjamu atveju, nors, kaip pagrįstai teigia Rumunija, ginčijamame sprendime nėra nurodytas nei teisinis pagrindas, nei priežastys, dėl kurių Komisija 2017–2018 ataskaitiniais metais pirmajai ir antrajai prioritetinėms veiksmų programos kryptims taikė 2015 m. įgyvendinimo sprendime nustatytą 75 % bendro finansavimo normą, o ne 2018 m. įgyvendinimo sprendime nustatytą 85 % bendro finansavimo normą, vis dėlto akivaizdu, kad ši valstybė narė žinojo apie ginčijamo sprendimo pagrindą, nes ji tiesiogiai dalyvavo jį rengiant.

88 Iš byloje esančių dokumentų matyti, kad tiek per 2019 m. sausio 15 d. posėdį (žr. šio sprendimo 6 punktą), tiek ir 2019 m. gegužės 17 d. rašte (žr. šio sprendimo 9 punktą) Komisija paaiškino savo ketinimą nebetaikyti minėtos 85 % finansavimo normos; ji visų pirma rėmėsi EGESIF gairių 8.1 punktu, kuriame nurodyta, kad bendro finansavimo norma taikoma konkrečių ataskaitinių metų išlaidoms, ir įtvirtinta, kad taikoma bendro finansavimo norma, galiojusi galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo dieną.

89 Pirma, Rumunija teigia, kad Komisijos atstovai per 2019 m. sausio 15 d. susitikimą nurodė, jog EGESIF gairėse draudžiama taikyti naują 2018 m. įgyvendinimo sprendime nustatytą bendro finansavimo normą.

90 Antra, 2019 m. gegužės 17 d. rašte Komisija paaiškino, kad 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu pagal EGESIF gaires bet koks bendro finansavimo normos pakeitimas taikomas tik einamiesiems ir paskesniems ataskaitiniams metams. Komisija nurodė, kad 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu mokėjimo paraiškos buvo sumuojamos ir jose buvo nurodytos visos išlaidos, patirtos nuo šio programavimo laikotarpio pradžios, todėl bendro finansavimo normos pakeitimas galėjo būti taikomas visoms per minėtą programavimo laikotarpį deklaruotoms išlaidoms. Vis dėlto, kaip teigia Komisija, tai padaryti 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu buvo neįmanoma, nes pagal Reglamentą Nr. 1303/2013 mokėjimo paraiškos kaupiamos tik tam tikrais ataskaitiniais metais, o kitokia praktika prieštarautų apskaitos metinio periodiškumo principui.

91 Negalima pritarti Rumunijos argumentui, kad paprasčiausia nuoroda į EGESIF gaires vykstant administracinei procedūrai negali būti laikoma pakankamu motyvavimu, nes ginčijamo sprendimo motyvai turi būti nurodyti pačiame sprendime. Nuoroda į šias gaires yra tik viena iš ginčijamo sprendimo priėmimo aplinkybių, todėl į jas reikia atsižvelgti sprendžiant, ar šio akto motyvai atitinka SESV 296 straipsnio reikalavimus, kaip matyti iš šio sprendimo 86 punkte nurodytos jurisprudencijos. Kadangi suinteresuotieji asmenys buvo supažindinti su Komisijos priimtomis vidaus gairėmis, jie gali geriau suprasti ginčijamą sprendimą, be to, šios gairės netiesiogiai jį pagrindžia.

92 Rumunija taip pat teigia, kad jurisprudencija, suformuota, be kita ko, 2005 m. balandžio 14 d. Sprendime *Portugalija / Komisija* (C-335/03, EU:C:2005:231, 84 punktas), pagal kurią sprendimo motyvavimas turi būti laikomas pakankamu, jeigu valstybė narė, kuriai jis skirtas, aktyviai dalyvavo šio sprendimo rengimo procese ir žinojo Komisijos argumentus, nagrinėjamu atveju netaikoma visų pirma todėl, kad vykstant administracinei procedūrai Komisijos atsakas buvo „pavėluotas“ ir „nekonkretus“.

93 Vis dėlto, nepaisant Komisijos veiksmų, yra aišku, kad Rumunijos valdžios institucijos, dalyvavusios priimant ginčijamą sprendimą, žinojo, kodėl Komisija 2017–2018 ataskaitiniais metais pirmajai ir antrajai prioritetinėms veiksmų programos kryptims taikė 75 % bendro finansavimo normą. Taigi 2019 m. kovo 8 d. rašte minėtos valdžios institucijos ginčijo Komisijos atsisakymą taikyti naują bendro finansavimo normą, nes šis atsisakymas buvo klaidingai grindžiamas EGESIF gairėmis. Be to, Rumunija pakartojo šį kaltinimą ieškinyje, nurodydama, kad Komisija klaidingai taikė 75 % bendro finansavimo

normą, galiojusią galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo momentu. Galiausiai, kaip pažymėjo Komisija, visi argumentai, kuriais Rumunija grindžia savo ieškinį, visų pirma dėl Reglamento Nr. 1303/2013 139 straipsnio 6 dalies aiškinimo, rodo, kad ši valstybė narė galėjo žinoti ir išnagrinėti ginčijamo sprendimo motyvus.

94 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ieškinio antrojo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl antros dalies, grindžiamos gero administravimo principo pažeidimu

95 Rumunija iš esmės teigia, kad per administracinę procedūrą, kuriai pasibaigus buvo priimtas ginčijamas sprendimas, Komisija „išsisukinėjo“, todėl pažeidė gero administravimo principą.

96 Komisija ginčija Rumunijos argumentus.

97 Gero administravimo principas yra įtvirtintas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnyje; jame teigiama, kad kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai jo reikalus tvarkytų nešališkai, teisingai ir per kuo trumpesnį laiką. Ši teisė visų pirma apima kiekvieno asmens teisę būti išklausytam prieš taikant bet kokią individualią jam nepalankią priemonę.

98 Pagal suformuotą jurisprudenciją teisė būti išklausytam neapima teisės į rungimosi principu grindžiamas ginčijamų aktų priėmėjo ir jų adresato diskusijas, tačiau užtikrina, kad kiekvienam asmeniui bus suteikta galimybė deramai ir realiai pareikšti savo nuomonę per administracinę procedūrą ir iki sprendimo, galinčio neigiamai paveikti jo interesus, priėmimo (žr. 2018 m. liepos 3 d. Sprendimo *Transtec / Komisija*, T-616/15, EU:T:2018:399, 145 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

99 Nagrinėjamu atveju, pirma, reikia pažymėti, kad Rumunijos argumentas, jog prieš Komisijai priimant ginčijamą sprendimą ši valstybė narė negalėjo susipažinti su Komisijos požiūriu ir pareikšti savo pozicijos šiuo klausimu, neturi faktinio pagrindo. Pirma, kaip konstatuota šio sprendimo 87–90 punktuose, Rumunija susipažino su Komisijos požiūriu į taikytiną bendro finansavimo normą ne vėliau kaip per 2019 m. sausio 15 d. įvykusį susitikimą. Todėl aplinkybė, kad Rumunija 2019 m. gegužės 17 d. Komisijos raštą (žr. šio sprendimo 9 punktą) gavo likus tik šešioms dienoms iki ginčijamo sprendimo priėmimo, nėra reikšminga. Kita vertus, kaip pažymėjo Komisija, Rumunija galėjo pareikšti savo nuomonę šiuo klausimu per administracinę procedūrą, be kita ko, per minėtą 2019 m. sausio 15 d. susitikimą (žr. šio sprendimo 6 punktą).

100 Antra, Rumunija nepagrindė savo argumento, kad Komisija ją diskriminavo, pripažindama 2017–2018 ataskaitinių metų veiksmų programos sąskaitas per teisės aktuose nustatytą terminą, nors kitų programų „sąskaitų pripažinimą atidėjo“. Rumunija neįrodė, kad šioms „kitoms programoms“ Komisija taikė bendro finansavimo normą, kuri buvo pakeista po galutinės tarpinio mokėjimo paraiškos pateikimo, tačiau prieš sąskaitų už tam tikrus ataskaitinius metus pripažinimą.

101 Darytina išvada, kad ieškinio antrojo pagrindo antrą dalį taip pat reikia atmesti kaip nepagrįstą.

102 Dėl šios priežasties ieškinio antrąjį pagrindą, taigi ir visą ieškinį reikia atmesti kaip nepagrįstus.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

103 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

104 Kadangi Rumunija bylą pralaimėjo, iš jos priteisiamos bylinėjimosi išlaidos pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (dešimtoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti iš Rumunijos bylinėjimosi išlaidas.

Van der Woude Kornezov Buttigieg

Kowalik-Bańczyk Hesse

Paskelbta 2021 m. balandžio 14 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.